

Vesturbyggð

Aðalstræti 75, 450 Patreksfirði, kt. 510694-2369, Sími 450-2300.

Alþingi nefndarsvið
Umhverfis- og samgöngunefnd
Kirkjustræti
150 Reykjavík

Vesturbyggð, 9. mars 2021
2102066 RH

Efni: Umsögn um frumvarp til breytinga á hafnalögum nr. 61/2003

Vísað er til tölvupósts nefndarsviðs Alþingis dags. 23. febrúar 2021, þar sem óskað er umsagnar um frumvarp til laga um breytingu á hafnalögum (EES-reglur, gjaldtaka, rafræn vöktun), 509. mál.

Frumvarpið var tekið fyrir á 915. fundi bæjarráðs Vesturbyggðar þann 23. febrúar sl. og bæjarstjóra falið að senda inn umsögn sveitarfélagsins um frumvarpið.

Breyting á hafnalögum - fiskeldi

Sveitarfélagið Vesturbyggð hefur um nokkurra ára skeið bent á mikilvægi þess að ákvæði hafnalaga verði endurskoðuð með tilliti til fiskeldis og þeirra auknu umsvifa sem sú starfsemi hefur haft á hafnarmannvirki sveitarfélaga. Vesturbyggð fagnar þar af leiðandi að fram sé komið frumvarp til laga um breytingu á hafnalögum, sem m.a. snúa að gjaldtöku af eldisfiski. Að mati sveitarfélagsins þarf þó frekari endurskoðunar við og fagnar Vesturbyggð því að skv. greinagerð frumvarpsins muni samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneyti vinna að frekari umbótum á ákvæðum hafnalagam, en mikilvægt er að sú vinna hefjist sem fyrst.

Breyting á 17. gr. hafnalaga skv. 3. gr. frumvarpsins

Vesturbyggð leggur til eftirfarandi breytingu á a. lið 3. gr. frumvarpsins:

- a. Við 1. tölul. 2. mgr. 17. gr. bætist við nýr stafliður, svohljóðandi: Eldisgjald af eldisfiski í sjókvíum, þ.m.t. eldisseiði, sem umskipað er, lestaður er eða losaður í höfnum. *Sé gjaldið innheimt skal það vera minnst 0,7% og mest 3,0% af heildaraflaverðmæti miðað við meðaltal alþjóðlegs markaðsverðs á Atlantshafslaxi fyrir þann mánuð sem slátrun fer fram. Stofn til úlagningar gjalds samkvæmt tölulið þessum skal miða við þyngd afurða eftir slátrun, slægðan fisk.* Hafnargjald samkvæmt þessum staflið skal standa undir kostnaði við að byggja, reka, viðhalda og endurnýja viðlegumannvirki, *dýpkun hafna*, aðstöðu við bryggjur og á hafnarbakka, þar sem við á, og almennan rekstrar- og stjórnunarkostnað. Gjöld samkvæmt þessum stallið skulu greidd af þeim sem ræktað hafa og eiga eldisfiskinn sem fer um höfn hverju sinni.

Ofangreind tillaga tekur mið af fjárhæð gjalds sem tekið er á hvert kílógramm slátraðs lax í samræmi við lög um töku gjalds vegna fiskeldis í sjó og fiskeldissjóð nr. 89/2019, en þar segir í 2. mgr. 2. gr. laganna að fjárhæð gjalds á hvert kílógramm slátraðs lax skuli miðast við meðaltal alþjóðlegs markaðsverðs á atlantshafslaxi frá ágúst til október næst fyrir

Vesturbyggð

Aðalstræti 75, 450 Patreksfirði, kt. 510694-2369, Sími 450-2300.

ákvörðunardag. Í ofangreindri tillögu Vesturbyggðar er horft til þess að þyngd miðist við þyngd afurða eftir slátrun, slægðan fisk. Með því að miða gjaldið við heildaraflaverðmæti, taka bæði sveitarfélög og fiskeldisfyrirtæki á sig þær sveiflur sem kunna að verða á markaði, með sambærilegum hætti og farið er með aflagjöld af hvítfisk, þar sem hafnasjóður tekur á sig lækkun gjalda ef verð á markaði lækkar.

Vesturbyggð ítrekar jafnframt mikilvægi þess að dýpkun hafna sé meðal kostnaðarliða sem gjaldinu er ætlað að standa undir. Fullyrðing í frumvarpinu þess efnis að stærð fiskeldisskipa geti ekki kallað á dýpkun hafna og ekki séð að þörf sé á slíkri heimild vegna djúpristu fiskeldisskipa, vekur furðu sveitarfélagsins og leggur Vesturbyggð til að þessi kostnaðarliður verði tilgreindur í frumvarpinu eins og er gert með aðra kostnaðarliði sem aflagjaldi er ætlað að standa undir. Að öðrum kosti þarf að skilgreina hvaða skip teljist til svokallaðra „fiskeldisskipa,“ en t.d. má nefna að sláturskipið Norwegian Gannet sem m.a. lagðist við BÍldudalshöfn í fyrri, ristir um 8 metra á meðan almennir línu- og dragnótabátar sem leggjast að bryggju í sveitarfélaginu rista um 6-7 metra. Að mati Vesturbyggðar er því nauðsynlegt að kostnaður við dýpkanir hafna sé hluti af þeim kostnaði sem gjaldinu er ætlað að standa undir.

Eldisgjald

Verði frumvarpið óbreytt, þar sem mælt er fyrir um eldisgjald þá er mikilvægt að ljóst sé á hvaða gögnum verð á kg. eða tonn skuli byggt. Til hvaða tímabils ber t.d. höfnum að horfa til þegar litið er til þeirra kostnaðarþátta sem þjónustugjaldinu er ætlað að standa undir og tilgreindir eru í drögnum. Áætlanir um viðhald og endurnýjun viðlegumannvirkja nær oftast en ekki yfir nokkurra ára tímabil og þá er staða hafna misjöfn, þar af leiðandi þarf að tilgreina til hversu langs tímabils viðkomandi hafnasjóði ber að líta til. Getur það sérstaklega átt við hafnir þar sem jafnvel áratuga uppsöfnuð viðhaldsþörf er til staðar og mikilvægt er að tekjur af eldisfiski standi undir slíkum rekstri og framkvæmdum lík og aðrar tekjur. Þá er æskilegt að skýrt sé að þar sem hafnasjóðir fari með rekstur margra hafna að heimilt sé að ráðstafa þjónustutekjunum af eldisgjaldi á allar þær hafnir sem viðkomandi hafnasjóður rekur, óháð því hvar viðkomandi gjaldtaka nákvæmlega á sér stað. Þá er æskilegt að litið sé til áhrifa þess ef t.d. tekjur af eldisgjaldi falla niður að öllu leyti, hvernig nauðsynlegri fjárfestingu hafnasjóða vegna fiskeldis verði þá mætt. Vesturbyggð fagnar því að bætt hefur verið í frumvarpið, frá því það var kynnt í samráðsgátt stjórnvalda, heimild ráðherra til að mæla nánar fyrir um gjaldtöku hafna og afslætti af gjöldum og mikilvægt að við vinnslu slíkrar reglugerðar verði litið til framangreindra sjónarmiða.

Þjónustuhafnir fiskeldis

Vesturbyggð ítrekar einnig mikilvægi þess að þegar horft er til ákvæða hafnalaga vegna fiskeldis að litið sé til umfangs þeirrar starfsemi sem fer fram á hafnarsvæðum í eigu sveitarfélaga. Með tilkomu fiskeldis er aukin umferð þjónustubáta og aukin viðlega slíkra báta í höfnum þar sem fiskeldi er stundað. Það er því mikilvægt að skýr heimild sé til gjaldtöku vegna þeirrar auknu notkunar sem er á hafnarmannvirkjum sveitarfélaganna. Leggur Vesturbyggð því áherslu á að gjaldtaka fyrir þær hafnir sem gegna hlutverki þjónustuhafna og eldisfiski er ekki landað til slátrunar, séu tryggðar skýrar gjaldtökuheimildir og hvetur sveitarfélagið umhverfis- og samgöngunefnd til að gæta að þeim sjónarmiðum sérstaklega við umfjöllun um frumvarpið.

Áskorun um endurskoðun

Vesturbyggð hefur lagt mikla áherslu á endurskoðun ákvæða hafnalaga vegna fiskeldis um árabíl og skoraði m.a. á samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra 16. október 2019 að hafin yrði

Vesturbyggð

Aðalstræti 75, 450 Patreksfirði, kt. 510694-2369, Sími 450-2300.

slíkur undirbúningur. Í áskorun sveitarfélagsins, var ráðherra hvattur til að skipa starfshóp þar sem hafin yrði m.a. heildarendurskoðun á ákvæðum hafnalaga nr. 61/2003 vegna þeirra breytinga sem aukið fiskeldi hefur haft fyrir hafnir landsins. Einnig lagði Vesturbyggð til að við þá endurskoðun yrði tekið mið af annarri gjaldtöku sem mælt hefur verið fyrir um að innheimt verði af fiskeldi m.a. skv. lögum um fiskeldi nr. 71/2008 og lögum um töku gjalds vegna fiskeldis í sjó og fiskeldissjóð nr. 89/2019. Nauðsynlegt er að heildaryfirsýn náist um þær tekjur sem fiskeldi skilar, sem og hvernig skipting þeirra tekna er á milli ríkis og þeirra sveitarfélaga þar sem sjókvíældi er stundað og bera þá innviðaupbygginu og þjónustuþörf sem þessi atvinnugrein þarfnast.

Undirrituð er reiðubúin að koma á fund umhverfis- og samgöngunefndar til að fylgja umsögn Vesturbyggðar eftir og svara þeim spurningum nefndarmanna sem kunna að vakna.

Fyrir hönd Vesturbyggðar,

Rebekka Hilmarisdóttir, bærarstjóri

